

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Videkre küldve:	
Helyben...	10 kor. — fill.	Egy évre	16 kor. — fill.
Egy évre	5	Fél évre	8
Fél évre	2	Negyed évre	4
Negyed évre	1	Egy nora	7
Egy óra	—	Egy nora	—
Egyesszám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**

Felelős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**

Kiadók: **HOFFMANN ÉS KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:

Hat hasábon petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelent hirdetések jutányosabban. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

Obstrukcio.

Obstrukcio? Nem, Védelmi harc! A mi parlamenti életünkben obstrukcio ez ideig még nem volt. A nemzeti vágyak megtestesítését szent céljává kitűzött függetlenségi párt, midőn a kormányoknak „felsőbb utasításra“ előterjesztett nemzetellenes javaslatai ellen vette fel az élet-halál harcot, nem obstruált, csak védett. Nem akadályozott, csak elhárított.

Ha az egyesekre alkotott büntető törvény ismeri a jogos védelmet, sőt e czímen ölésre is felhatalmaz, miért ne állana ez a nagy emberre, a nemzeti képviselőre vonatkozólag, mikor az csak ártalmatlanná tenni, de pusztítani nem akar?!

Mi még, fájdalom, nem obstruáltunk. Az obstrukció igazi értelemben csak oly parlamenti állapotokban fordulhat elő, ahol nem kell perczió-perczió a már kivívott kétes értékű eredmények megóvására, életbe léptetésére körömszakadtig, késhegyig menő harcot folytatni. Ahol, a független nemzetet megillető alkotmányos, önálló közjogi helyzet magyarázatokra, s erőszakos félremagyarázásokra nem szorul; ahol nincsenek az ország alap-törvényeit „felsőbb utasításra“ örökö-

sen kiforgatni kényszerülő kormányok. Ahol nem az alkotmány védelmi harcot vivja az ellenzék, hanem a gazdasági bel és külpolitika szabályozásában, a nemzeti akarat és dicsőség külső megnyilatkozásának intézésében keresi és találhatja fel a maga eredményes munkálkodását.

Ahol háboru, vagy béke felett vitatkoznak, de ne nem azért, hogy hódítsanak. Oly háboru felett, mely nem a felségjogok közzé tartozó hadüzenet, vagy békekötés kérdése; ez a háboru a nemzeti vagyonszervezés, a világalom terjesztésének eszköze.

Obstruálhatott az angol parlament, midőn a burok elleni mozgalomról volt szó, obstruálhatott a német birodalmi socialisták pártja, midőn az újabb hadihajók építéséhez való hozzájárulását tagadta meg, de a magyar parlament soha se volt abban a „kellemes“ helyzetben, hogy igazi obstrukciós javaslattal álljon szemben.

Mikor még a magyar ellenzék felemelte tiltakozó szavát, mindég csak önvédelmi hazcéről lehetett szó. Nem a Transvaali részvények esésének, vagy emelkedésének kérdése forgott itt koczán, nem társadalmi kérdések vitatása, nem a merkantilis, vagy agrarius érdekek védelme, vagy támadá-

sa volt szönyegegen, hanem mindég az a százfejú hydra nyújtogatta a nemzeti jogok sokszor megsebzett teste felé méreg fogait, hogy egyet-egyet marjon a meggyötört, de mindég újjá éledő fenséges alakon!

Azt hittük, már elég volt az önvédelmi harczból, rátérhetünk a nemzeti vágyak megvalósításának terére.

Mindég a zal a „felsőbb“, vagy mit tudom én „legeslegfelsőbb utasítással“ hozakodnak elő. Ez utasításokat pedig a mi szánalmas nagyhatalmi állásunkkal indokolják.

Ugyan miben nyilvánul ennek a szerencsétlen összetételű két államnak nagyhatalmi működése? Abban, hogy a kis Balkán államokra a nagy orosz medve „közös egyetértésével“ ráijeszt?

Hiszen épen a napokban jelezte egy illetékes orosz államférfi, hogy biz' ők nem engedik az ő természetes ellenfeleik Anglia és Németország által magukat beugrasztani egy balkáni háboruba, hogy ott esetleg kimerüljenek, s a teljes erőben levő hatalmas ellenfelek tetszésük szerint dictálhassák egy újabb berlini, vagy londoni konferencián a békefeltételeket? Vagy ott aknázzák ki ideiglenes gyöngeségüket, ahol fontosabb érdekek forognak koczán?

A finnekről.

Irta: **Dr. Gulyás István.**

II.

De a finnek ügyének ugyanaz volt az átka, ami a mienknek: a dualismusba oltott personal unio. Az a tény, hogy a finn nagy fejedelem egyuttal az orosz birodalom korlátlan autokratája is, szinte lehetetlenné teszi, hogy finnország alkotmánya épségben maradjon. Az az uralkodó, a ki önkényesen kormányoz egy hatalmas birodalmat, nagyon nehezen tudja megállani, hogy egy másik, sokkal kisebb nemzet alkotmányát folytonosan ne sértegesse. S a bajt csak növeli az a körülmény, hogy a finn alkotmány erre alkalmas is szolgált. A finnek alkotmánya ugyanis nem az u. n. parlamentarizmus kormányformára van alapítva, mint p. o. az angol, vagy névleg legalább a mienk is. A finn alkotmány szerint a nemzet csak a törvényhozásban vesz az uralkodóval egyenlően részt, de már a törvények végrehajtása, a kormányzás tisztán az uralkodó joga. A fejedelem tetszésére van bízva az országgyűlés összehívása; a fejedelem tanácsosai, kormányzó közegei csakis a fejedelemnek s nem egyszersmind a nemzetnek is felelősek. Igaz, hogy az uralkodónak és tanácsosainak a ren-

dek közreműködésével hozott törvényeket megszegni nem szabad; de jól tudjuk, hogy hogy ezeket a törvényeket csak a polgárság nem szegheti meg büntetés nélkül, ellenben a legfőbb hatalom egyáltalában nem csinál azok áthágásából lelkiismereti kérdést. Ehez járul még, hogy a külügy teljesen az uralkodó joga. A finnek alkotmánya tehát csak papiroson volt meg; de azáltal, hogy nem nemzeti, hanem egy idegen hatalom császára az uralkodójuk, teljesen ki voltak szolgáltatva eleitől fogva amaz idegen hatalom érdekeinek. Egyedüli védőpaizsuk a fejedelem szótartása volt; alkotmányos szabadságuk épségben maradása attól volt és van függővé téve, hogy a fejedelem, a ki egyuttal az oroszok mindenható czárja is, megtartja-e az alkotmány biztosítására hitlevelben lekötött szavát. S a ki a különböző nemzetek történetét, vagy csak a magunkét is ismeri, nagyon jól tudja, hogy ezek a hitlevelek nem a legerősebb biztosítékok bármely alkotmány épségben tartására.

De a finnek, a becsületes, egyenes gondolkodású finnek biztak a fejedelmi szóban, hálások voltak alkotmányukért s az orosz czárnak ettől kezdve ők lettek legmegbízhatóbb alattvalói. A lojalitásban annyira mentek, hogy sokáig még a megrendítő té-

nyek daczára sem tudták elhinni, hogy a rajtuk elkövetett méltatlanságok a fejedelem akaratából, vagy csak a tudtával is történének.

A lojalitásnak ezen vakságában talán csak a magyarok versenyezhetnének velük, ami szintén egyik legszembeszökőbb bizonyítéka a két nép rokonságának.

De ne vágjunk elibe a tényeknek. Lásuk röviden, hogyan jutottak szegény atyáink a mai állapotba.

Noha a történet tényeiből kiviláglik, hogy finnországnak önállósítása az orosz czár részéről nem őszinte jóindulatkifolyása, hanem csak egy ügyes politikai sakkhúzás volt; mégis az egész XIX. század folyamán volt okuk a finneknek a fejedelmi szó őszinteségében hinniök. Bár az alkotmányértékek egymást érték, magának az alkotmánynak megsemmisítésétől egészen a legújabb időkig nem kellett félniök. I. Sándor, az első finn nagy fejedelem, mindent elkövetett, hogy finnországot felvirágoztassa, megerősítse és pedig meglehetősen alkotmányhatalmai között. Főtörékvése volt, hogy a svédek-től mennél távolabb tartsa őket. Ezért engedett szabadabb folyást az ébredezni kezdő finn nemzeti öntudatnak, melyet eddig a svéd szellem lenyűgözve tartott; ezért tette

A mi nagyhatalmi működésünk a világpolitika intézésében eddig csak láthatatlan alakban nyilvánult.

Lehet, hogy azok az urak, akik a legfontosabb nemzeti érdekek feloldozásával is elősegítik ez állítólag dicsőséges nagyhatalmi állás fenntartását, olyan politikai szemüveget viselnek, melynek egyik oldalára az „osztrákm monarchia“ fényes politikai és hadi műveletei vannak ráfestve; nem látják tisztelt barátaink, hogy az optikus, a szövetséges társak becsapták őket, mert az az üveg mindég csak egyet mutat, az nem átlátszó, azt csak azért tették az orrukra, hogy az utolsó ruhadarabunkat is nyugodtan szedhessék el kedves barátaink a szövetkezett igazi nagyhatalmak.

Még azt is elhiszem, hogy ezek az államok nagyobb adóarányával sújtják polgáraikat, de könnyebb annak két krajczárt kifizetni, akinek tíz van, mint annak egyet, akinek csak egy krajczárja marad! Ezek az államok tudtak segélyforrást nyitni polgáraik számára, tőlünk még azt is elvették, ami volt. Ha a magyar parlament nagynevű tagjai is készek a nemzeti jogos követelményeket lassu halállal megölni, ha a megsarczott és koldussá tett nép utolsó filléréit kiveszik a láda fiából, ha az utolsó épkezláb embert is elszólítják a kenyérkereső munka mellől, mivel legyenek jobbak a „Reichsrath“ marakodó gavallérai, mivel mutasson több hajlandóságot az osztrák

„Urakháza“, miért legyen nagylelkűbb a bécsi honvédtiszter Welsersheimb ur ő excellentiája?!

Csak bízzák azt a 67-es törvényt Schönborn gróf magyarázatára, majd megmondja ő, hogy mit biztosít az Ausztriának és mit tagad meg Magyarországtól?!

Hiszen ez az ember másként nem is beszélhet, ősei megkapták már „érdemeikért“ az óriási kiterjedésű Rákóczy birtokot.

Innen él, innen huzza a Schönborn család százezrekre menő jövedelmeit, de abból ugyan ez az ország egy fillért se kap. Meg van az a nagy darab birtok úgy kötve, hogy a koldus lakosság annak egy talpalatnyi részét sem szerezheti meg, de legalább megeheti a vadaknak télire szórt eleséget!

Ezek az urak élnek tőlünk és beszélnek ellenünk.

Minek is ennek az országnak a kenyér, minek a jog? Mi magunk úgy se tudjuk megbecsülni, hogy becsüljék meg mások?

Mikor jutunk oda, hogy a közjogi ellenzék befejezze a maga hatalmas nemzeti művét, hogy helyt adjon a társadalmi, közgazdasági politika ellenzékének, hogy ez az igazi nagyhatalmi forrás, a nemzeti jólét és vagyonosodás forrásai felett vitalkozhassék a megszentelt sikeres alkotmányjogi küzdelmek után?

Dr. Ábrahám Dezső.

A főiskolai ifjuság tiltakozó gyűlése.

Az az országos mozgalom, amely végig vonul az egész hazán, hogy a katonai követelések és az osztrák magyarfaló katonai rendszer ellen egy hatalmas tiltakozásba egyesítsen minden becsületes magyar embert, eljutott főiskolánk hazafias ifjuságához is.

A debreczeni ifjuság sohasem hiányzott egy hazafias mozgalomból sem. — Magyar szívvvel, magyar lélekkel mindenikből, mindenha részt követelt magának. Fölakarja emelni mai gyűlésen is a leghatározottabban tiltakozó szavát az átkos javaslat ellen, amely a nyomorgó nép vállára új iszonyu terhet akar rakni és a nemzetnek sok ezerrel több fiát akarja oda állítani a fekete-sárga rongy alá az osztrák császárnak minél nagyobb dicsőségére.

Örömmel látjuk az ifjuság hazafias mozgalmat, mert hiszen a nemzet minden rétegenek meg kell most mozdulni.

A polgarságnak, amely már kimerült a súlyos terhek alatt, melyek mindig jobban jobban reánehazednek, és az ifjuságnak is, amely nem akar többé osztrák katona lenni, nem akar tisztelni német vezényszó mellett sem a fekete-sárga zászlónak, sem a gotterhaltenak.

Az ellenzék küzdelmét megkönnyítik, álláspontját szilárdra teszik azok a tiltakozó gyűlések, a melyeken napról-napra a polgarság, és a főiskolai ifjuság országszerte a legerőteljesebben kifejezésre juttatja azt, hogy ezt a rendszert tovább föntartani lehetetlen. Ezt a rendszert nem szabad tovább életben tartani, el kell söpörni minden nyomával, ha kell a legerősebb, a legvégsőbb eszközökkel is, mert kevés ily gyalagos, kevés ilyen nemzetromboló korszakot élt keresztül ezer esztendőn a magyar.

át a Stockholmhoz közelebb fekvő Turkuból a nagyfejedelemség székhelyét a Pétervárhoz közel fekvő Helsingforsba. Országgyűlést ugyan többé életében nem hitt össze; de hogy hű finnjei iránt érzett szeretetét bizonyítsa, 1819-ben beutazta az országot, a mikor a nép mindenütt a legnagyobb lelkesedéssel fogadta, 1825-ben bekövetkezett halálát pedig őszintén megsiratta. Alatta indult finnország annak a fejlődésnek, melynek eredménye a mai művelt finn nemzet.

I. Sándort I. Miklós követte a trónon, ki az általános európai reactio idején nőtt fel s vette át népei kormányzását. A finnek hitlevelét ő is megerősítette ugyan, de az alkotmányosságot tiszteletben tartani nem tudta. Országgyűlést egész életében nem hívott egybe; mindjárt uralkodása első éveiben, 1829-ben életbeléptette a cenzurát, már előbb, 1827-ben pedig az alkotmánnyal szemben pedig elrendelte, hogy azontul nemesak lutheranusokat, tehát finneket, hanem görögkeleti vallásúakat, tehát oroszokat is ki lehet nevezni állami hivatalokra. Ezenkívül is több alkotmányértést követett el; de legalább meghallgatta alattvalóinak tiltakozását s a rohamos fejlődésnek indult nemzeti fejlődés elé nagyobb akadályokat nem gördített. Önkenyes eljárása azonban nagyon elkeserítette a loyális finneket; az elégtelenség lapangó forrongásban és passiv renitenciában jutott kifejezésre; a finnek szerencsésére nekik is akadtak nagy embereik, kik az elnyomatás korában, mint nálunk Vörösmarty és Széchenyi, reményt csepegtettek az elesügdött szívekbe, kitarásra buzdították polgártársaikat s a megengedett viszonyok között rakták alapjait egy szebb jövőnek. S ez

a jövő I. Miklós halála után el is következett. Miklós után fia, II. Sándor lépett a trónra. Ez a nemes szívű fejedelem, eltelve népeinek szeretetével, tudjuk, a reformok embere volt s e reformtörekvéseknek lett is martirjává. Ő már atyja életében tanulta megismerni a finneket s meg is szerette őket annyira, hogy egész uralkodása alatt köztük érezte magát legjobban. Ő elődeinek politikáját szíve szerint folytatta finnországban. Mindjárt uralkodása elején, 1856-ban, a krími háboru befejezése után, megjelent szeretett finnjei fővárosában, maga elnökölt a szenátus ülésén; hálás köszönetét fejezte ki a finneknek a háboru alatt tanúsított vitézségükért, odaadó támogatásukért; kinyilatkozta, hogy szíven viseli az országnak minden téren való felvirágoztatását s az áldásos reformok egész sorát tette lehetővé az ismét szabadon lélekző nemzetnek. 1863-ban összehívatta az országgyűlést; az ország önállóságát és fejlődését biztosító üdvös törvények hozatalát tette lehetővé, 1867-ben pedig kimondotta, hogy ezentul legalább minden öt évben országgyűlést kell tartani. 1863-ig finnországban a hivatalos nyelv a svéd volt, ettől kezdve a finn lett azzá; alatta érte el tetőpontját a minden téren megindult fejlődés; 1876-ban haladásuk bemutatására a finnek Helsingforsban fényesen sikerült kiállítás rendeztek, s ez alkalommal a köztük megjelent fejedelmet szeretetüknek és ragaszkodásuknak minden jelével elhalmozták. Általában II. Sándor uralkodása a legnagyobb hála kötelezte a finneket s ők e hálaival nem is maradtak adósok. Mikor 1881-ben II. Sándor tragikus véget ért, az egész finnország gyászba borult, sze-

retett uralkodóját szívéből megsiratta; emlékeztének közadakozásból 1894-ben Helsingfors főterén szobrot emelt, melyet az egész nemzet kegyeletének gyöngéd nyilvánulási között lepleztek le. Ekkor már éreznük kellett, hogy II. Sándorban olyan uralkodót vesztek, amilyenre sokáig kell még várniok. II. Sándor utóda III. Sándor ugyanis már a nagyhatalmi politika s nem az igazság szempontja szerint bánt finnországgal. Uralkodása elején ugyan elődeéhez híven ő is külön hitlevelben erősítette meg a finnek alkotmányát, jóakaratot mutatott irántuk. Az 1882-iki országgyűlésen a szenátus előterjesztésére elrendelte, hogy ezután ne őt, hanem három évenként hívassék össze az országgyűlés; a finn országgyűlés számára pompás új országházat építtetett s több intézkedésével úgy tűnt fel, mintha II. Sándor példáját követné. De mindez színlelés volt; mert épen ezen jóindulatuaknak mutatkozó intézkedésekkel egyidőben az orosz sajtóban a legféltelenebb támadások jelentek meg finnország különállása ellen. A finnek védekezni akartak; de az orosz cenzura védekezésüket megghiúsította; panaszokdát uralkodójuknak ellenségeik hajszája miatt. Az uralkodó kijelentette nekik, hogy a finn törvényeket sértetlenül megtartja, csak épen azokat a kötelekeket akarja megerősíteni, melyek a nagyfejedelemséget a birodalomhoz fűzik. Ez a kijelentés aztán a vég nélkül bizni tudó finneknek is felnyitotta a szemét, átlátta a szitán. Észrevették, hogy az uralkodói kegy gunyt üz belőlük s el is fordultak tőle hidegen, úgy hogy mikor III. Sándor 1894-ben meghalt, a hivatalos részvét nyilvánításon kívül semmi sem mutatta a hű finnek gyászát.

A főiskolában megjelent hazafias felhívás, mely ma délutánra gyűlésbe szövegeztette a felsőbb tanuló ifjúságot, így hangzik:

„Akadémiai polgártársak!

A kolozsvári ifjúság megfujta a riadót, hogy Magyarország ifjúsága egy szívvel-lélekkel emelje fel tiltakozó szavát a nemzetünk vállára elviselhetetlen pénz- és véradórovó katonai javaslatok ellen.

Debreczen magyar ifjúsága nem maradhat tavol ettől a mozgalomtól, hiszen a mi szívünk is hevesen dobogtatja hazánknak és ősi szabadságunknak szeretete!

Föl kell emelnünk szavunkat a szőnyegen levő, a magyar ifjúságot különösen közelről érintő javaslatok ellen, melyeknek keresztülvitele valóságos nemzeti szerencsétlenség lenne.

Látjuk, miként mozdul meg az ország egész lakossága! Városok, falvak, törvényhatóságok, közöttük szeretett városunk polgársága is. De nem hallgat a magyar ifjúság sem! Fölzudult budapesti és kolozsvári diáktársainknak közvéleménye is!

Tétlenek mi sem maradhatunk!

E tárgyban folyó hó 4 ikén szerdán d. u. 5 órára ifjúsági gyűlést hívok össze az ak. 14 ik terembe.

Akadémiai polgártársak!

Jelenjete meg mindannyian!

Debreczen, 1903. márczius 2. Görömbei Péter főisk. szénior.

Az ifjúság egész helyesen belátta azt, hogy a katonai javaslatok elleni küzdelem nem kicsinyes politikai csatározás, hanem harc a magyarság életföltételéért. Éppen azért indokoltnak találja, hogy a nemzet tiltakozásába a maga hangját is belevegytse.

Az ifjúság ezen törekvése helyeslést és méltánylást érdemel.

—Z.

Önkritikák.*

Rákosi Viktor

(összes munkáiról.)

Levél a szerkesztőhöz.

Kedves barátom! A multkor beteg voltam és befeküdtem egy remek kórházba, mely kint, a városon kívül, a Zugliget torkában fekszik. De nem olyan messze az élettől, hogy a zaja oda ne hallatszanék. Szobám ablakából láttam néhány templomot, egy kaszárnyát és a parlament tetejét. Egész nap bizonyos tompa dübörgés hatolt hozzám a város felől. Este pedig, mikor megszűnt a lázas munka átszűrődött lármája, a város fölött megjelent az ezer meg ezer lángnak az égről visszaverődő fénye, mint ezüstpára, talán mint a pihenésre tért szegény emberek illúziója, reménykedése, mely álmaikban lebegett fölöttük. S mikor ezt néztem, megcsendült a kórház hangja Ave Mariára, amire a szomszédos női kórteremből az áhitatos imádság zümmögése következett. Itt a szenvedők közt eltöltött számos napok alatt, különösen intenzíve működött az agy-

* Rákosi Viktornak, a kiváló írónak, a hajdunánási kerület szeretett képviselőjének ezt az érdekes „Önkritikáját” a Bródy Sándor által szerkesztett „Jövendő” című folyóirathoz vettük át, megjegyeztük, hogy Rákosi munkái 3 kor. havi részletekben megrendelhetők a Kazinczy könyvkereskedő r. t.-nél Debreczenben.

velőm s a mult, jelen és jövő képeit szövögette össze, sebes munkával. A csöndes semmittevésben, fehér turbánba kötött fejemet a divány kemény párnájára hajtva, elrajzoltak előttem az alakok melyek valaha fehér papírra vetett, fekete betűimből életre keltek. És különösen most, mikor összegyűjtött munkáimból újabb 4 kötet készül megjelenni, sokszor eszembe jut a kérdés, hogy mely alakjaimat szeretem legjobban és mely munkáimon dolgoztam a legnagyobb passzióval? Hát erre nehéz megfelelni. Mert hát dilemma előtt áll az ember, mint Pókainé. Egyszer biztosan megtudok felelni: egyetlen munkámat se éreztem át irásközben annyira, mint az Elnémult Harangokat. Az igaz, hogy a terve, 8 évig megvolt a fejemben. Ahányszor Erdélyben jártam, mindig jegyzeteket csináltam hozzá. Kocsin kimentem a legelhagyottabb református parókiákra s ott a pap mindennapi életét megfigyeltem; laktam düledező havasi csárdákban s este a tűz körül tejes puliszkát ettem félvad pásztorokkal, elmentem Nagyszebenbe, az oláh memorandisták első gyűlésére, ott voltam ugyanezen memorandisták pörén, Kolozsvárt. Hollandiai utazásomat arra használtam fel, hogy tanulmányozzam az utrechti magyar teológusok életét, szóval deku mentumokat gyűjtöttem. S mikor ezzel készen voltam, egy őszi este neki ültem és hozzá fogtam a megíráshoz. Bevallom őszintén, hogy ez idő alatt fizikailag szenvedtem. Ahányszor egy csomót megírtam belőle, fejfájást és szivdobogást kaptam. Elgyengültem, mintha a kezem alatt megelevenedett alakokba a tulajdon véremet öntöttem volna át. S mikor hősöm, Simándy tragikai szenvedései megkezdődtek, a szó szoros értelmében fájdalmasan lihegtem az öt sujtó csapások alatt. Mintha egy föl-sőbb lény diktálta volna nekem ezt a munkát s én magam csak gépies eszköz lettem volna. Éreztem, hogy retentő sötét, de nem tudtam rajta változtatni. Néha megdöbbenve elhajítottam a tollat s napokig nem foglalkoztam vele. De mikor újra beleütöttem a tintába, a Golgota élesen megjelent előttem, melyet hősömnek végig kellett járnia. Ezen nem lehetett változtatni. Annyira tisztán láttam, hogy regényemnek záró jelenete hat év óta készen hevert a fiókomban. Sok szívet elszomorítottam, különösen női szívet, tudom a hozzám intézett levelekből, de hiába, nekem le kell írnom azt, amit igazságnak tartok, különben megbecsteleníteném a tollamat. A szépirodalom nem politika, a szépirodalomban nem lehet paktumokat kötni és koncessziókat tenni, a szépirodalom nem az egzisztenciák tudománya, hanem az igazságnak művészi formában való keresése, vagy hirdetése.

Képzeltetik, hogy szeretem ezt a

munkámat, mikor a gondolkodásnak és a munkának annyi verejtékébe került. Nem hiszem, hogy még egy ilyen irjak életemben.

Igaz barátod

Rákosi Viktor.

Hajduvármegye sajtópöre.

(Megrágmalmazotttisztviselők.)

Nagyérdékű esküdtszéki tárgyalás vette ma kezdetét. A debreczeni kir. törvényszék, mint esküdtbírószág ma tárgyalta azt a sajtópert, illetőleg sajtópereket, melyeket a kir. ügyészség hivatalból indított meg Bessenyei József volt községi jegyző ellen, a ki az „Igazság” című lapban 26 ízben súlyos vádakkal illette Hajduvármegye három főtisztviselőjét: Rásó Gyula alispánt, Weszprémy Zoltán főjegyzőt és dr. Czegléd Mihály ügyészt. — A tárgyaláson megjelent mind a három főtisztviselő, kik maguk kérték a legszélesebb bizonyítási eljárást, amit el is rendeltek, mert a Bessenyei vádjai oly súlyosak, hogy a törvényes hatóság előtt való meg nem czáfoltatása esetén hivatalból megindítandó fegyelmit, esetleg bünvádi eljárás megindítását vonnak maguk után az illető tisztviselők ellen.

Az ügyészség huszonhat rendbeli, a btkv. 258. §. utköző 259. §. szerint minősülő és a 270. §. szerint hivatalból üldözendő sajtó utján elkövetett rágmalmazás vétségéért helyezte vád alá Bessenyeit.

A tárgyalás nem nagy érdeklődés mellett ma kezdődött meg; bárha a tárgyaláson egymásután következtek a meglepőbbnélmelegpőbb fordulatok.

A törvényszék következőkép alakult meg: Elnök **Szücs Miklós**, bírák dr. **Szoóke István** és dr. **Oláh Miklós**. A vádhatóságot **Galánffy János** kir. ügyész képviseli, a jegyzői tisztet **Tormássy László** tölti be.

A vádlott védő nélkül jelent meg.

A tárgyalást kevéssel 9 óra után nyitotta meg **Szücs Miklós** elnök, mely után kisorsolták az esküdtteket. Sem vádlott, sem a vád képviselője nem élt visszavetési jogával és az esküdtszék következőkép alakult meg: Rendes tagok: **Labancz Mihály**, **Rosenberg Adolf**, **Orosz István**, **Kovács Péter**, **Sarkadi István**, **Horváth József**, **Csóthy Lajos**, **Csengeri Ferencz**, **Kövesdi Bilkei Imre**, **Marjalaky Sándor**, **Lovász János** és **Tóth Árpád**; pótesküdtök: **Flegler György** és **Füvessy Lajos**.

Az esküdték kisorsolása után **Oláh Miklós** bíró felolvasta az ívekre terjedő vádiratot, amely egy teljes órát vett igénybe. A vádirat felolvasása után elnök előszólította a vádlottat.

Elnök: Ön írta a közleményeket.

Vádlott: Igen!

Elnök: Bűnösnek érzi e magát?

Vádlott: Nem! Némi részben igen!

Elnök ezután kérdést intézett vádlott-hoz, mi indította ezekben a támadásoknak a megírására.

Vádlott elmondja, mi indította a támadások megírására. Nem más, mint a Ferenczy volt főszolgabíró ellen intézett támadások és az

üldözés, amelyet akkori értesülése szerint a megyebeli urak intéztek, intéztettek Ferenczy ellen. Majd elmondja, hogyan került ő Ferenczy Elek hivatalába. Sok dolog volt a hivatalban, ilyenkor tovább is maradt ott a hivatalos órán túl és ilyenkor hallotta a főszolgabírótól azokat a rettenetes dolgokat, melyeket megirt. Akkor az volt az impressziója, hogy ártatlanul üldözik Ferenczyt. Eközben történt, hogy Kaszás főjegyzőt és két másik embert felfüggesztett a főszolgabíró, mit az alispán megsemmisített, Ekkor jött hozzá telhaborodva Ferenczy, hogy most már kezében vannak az írásheli bizonyítékok, hogy az alispán is a Kaszás bandába tartozik.

Ferenczy Elek ekkor őt Ujvárosra küldte ki, de ezt azért tette, hogy kémkedjék Kaszásra, amire különben meg is kerte Ferenczyt. Ezt ő azonban nem tette meg.

Par hó múlva kapott egy főszolgabírói utasítást, hogy tegyen feljelentést, hogy az adókönyvek 10 év óta nincsenek lezárva. Ezt sem cselekedte meg. Kesőbb beidézte a főszolgabíró és tudára adta, hogy vagy megteszi azt amit ő parancsol, vagy látni fogja a következményeit. Ezután történt, hogy többen rávettek, tegye meg a feljelentéseket, ők igazolnak mindent.

Elnök: Hat a feljelentéseket ön írta?

Vádlott: Én! Borzasztó sokat írtam, nem is tudom hányat.

Elnök: Maga írta meg és mégis mások írták alá?

Vádlott: Eleinte aláírtak, de később Ferenczy utasítására én írtam alá a feljelentéseket derűre borura.

Ezután történt, folytatja a vádlott, hogy Ferenczy főszolgabíró a közigazgatási bizottság a legmagasabb pénzbírsággal súlytotta. Mi ártatlannak tudtuk Ferenczyt és így meglepett az ítélet. Az ítélet után a főszolgabíró behivatott Ujvárosról és leszidte, hogy nem teszünk semmit. Ekkor biztatott a főszolgabíró, hogy csak folytassam a támadást, mert ő fent volt Széll Kálmánál és az megígérte, hogy neki nem lesz semmi baja, a vármegyén pedig rendet csinál. Pár nappal ezután valamelyikünk jelentést küldött Ferenczy Eleknek, hogy Kaszás valami szabálytalanságot követett el, itt az alkalom a felfüggesztésre. Ferenczy levelben írt neki, itt a level nála, húzódik a felfüggesztéstől. Ezután történt az, hogy Ferenczy ellen feljelentést adott be a törvényszékhez Kaszás. A törvényszék ugyanazért, amiért a megye Ferenczyt elítelte, még vizsgálatot sem rendelt el ellene, hanem Kaszás ellen folytattak vizsgálatot, a miért az Ferenczyt feljelentette. Ugyanekkor történt az is, hogy a miniszter megsemmisítette a Ferenczyre hozott ítéletet, új vizsgálatot rendelt el és ugyanezek ekkor történt, hogy Kaszást felfüggesztették, most már tudom: ártatlanul, ami által ő félévig erkölcsi meghurczoltatást és nagy anyagi károsodást szenvedett; de ezek a tények megerősíteni látszóttak Ferenczy ártatlanságát.

Megjegyzem a vádlott, hogy ezek a közlemények, melyek az „Igazság“-ban napvilágot láttak az 1902. év folyamán, már 1901. november havában megvoltak írva és ő Ferenczy Elek hozzájárulásával a cikket bevitte a „Debreczen“ szerkesztőségébe, átadta Móricz Pál szerkesztőnek, ki akkor szinten heves támadásokat intézett a vármegyén uralkodó rendszer ellen. Móricz Pál szerkesztő nem volt hajlandó elhinni azokat a vadakat, tehát nem is adta ki a közleményeket.

Vádlott ezután jóhiszeműségét akarja bizonyítani azzal, hogy ő neki, mint kis községi jegyzőnek, engedelmeskedni kellett a főszolgabírónak; de amellet tudta azt is, milyen nagy befolyása van a főszolga-

birónak a volt főispánnál, de meg imponált neki Ferenczy, akit perfekt úri embernek tartott és föltétlen hitelt adott minden szavának és így azt hitte, hogy Ferenczy teljesen ártatlan, amiben megerősítették őt számosan. Ő a legjobb hiszemben járt el.

Elnök: Ön intelligens értelmes embernek látszik, itt is azt bizonyította be, miért nem győződött meg személyesen a vádakról?

Vádlott: Egyszer megakart valamit íratni a főszolgabíró, mire én azt feleltem, hogy utána nezek. A főszolgabíró rám mordult, hogyan merek én az ő szavában kételkedni!

Elnök: Ön a nyilvánosság előtt ugy-e megkövette a megrágalmazottakat?

Vádlott: Igen! Midőn meggyőződtem, hogy félrevezettek és ártatlanul vádaskodtam, ekkor az összes helyi lapokban böcsánatot kértem a meghurczolt tisztviselőktől.

Vádlott elmondja azt is, hogy ekzsztenciája függött Ferenczytól és az ő akaratára, befolyással volt ténykedéseire. Mikor felfüggesztettek, a legnagyobb nélkülözések között élt, mert bizony ezek a jó urak, köztük Ferenczy is, elhagyták. Azonban én másfelé ho mlva Ferenczyhez fordultam, kinek jótállása mellett 700 forint vettem fel és abból inditattam meg az „Igazság“ című lapot. Ingyen osztogattak; de bizony a kutyának sem kellett.

Elnök: Mi czeja volt az ingyen osztogatással?

Vádlott: Először az, hogy a lap terjedjek, másodszor meg, hogy olvassak a tamadó közleményeket.

Valóságos pénzcsékolás volt a lap megjelenése és akkor még nem tudtam, hogy ártatlannak vadoltam. Itt a törvényszék előtt a Kaszás elleni ügyben lefolyt tárgyaláson változott meg nézetem, mikor is Kaszást felmentették. Ekkor győződtem meg arról, mennyire visszaélt Ferenczy jóhiszeműségemmel, a ki (a nálam levő levelekkel bizonyíthatom) fenyegetett, hogy elcsap, megfoszt kenyeremtől, ha nem teljesítem akaratát és nem engedelmeskedem parancsának.

Elnök a vádlottnak ezen töredelmes és őszinte megbánást tanúsító vallomása után déli 3/4 11 órakor őt perc szünetet adott, mely időre a tárgyalást felfüggesztette.

NAPI HIREK

Verje meg az Isten!

Verje meg az Isten,
Veretlen ne hagyja,
Ki magyar létére
Magát megtagadja.
Szabadságunk fáját
Fosztja, fosztogatja,
Leveleit, virágait
A viharok adja.

Verje meg az Isten,
Nem egyszer, de százszor,
Ki magyar létére
Idegenhez pártol.
Ósi jussát önként
Idegennek dobja,
Drága kincsét a németnek
Kincstárába hordja.

Verje meg az Isten,
Minden kis dolgába,
Ki magyar létére.
A császár szolgája.
Feketesárgát mond
Talpnyaló nyelvével
Háromszinű lobogónkat
Rongyá tépi széjjel.

Verje meg az Isten,
Ki a magyart bántja,
Ki magyar létére
Száz örvénybe rántja.
Verje meg, verje meg
Minden haragjával!
Judásverő két kezének
Tüzes ostorával!

Pósa Lajos.

Ébred a nemzet.

A korcskorszak gyalázatos igáját, az ármány czernaszálaiból font hálót tépegeti az ébredő nemzet és osztatlan lelkesedéssel fohaszkodik az ellenzék parlamenti nagy küzdelmének sikeréért. És ha a nemzet talpra áll, nem ül fel az ármánykodóknak, a siker nem is fog elmaradni. A vásárra vitt nemzeti függetlenség teljes vissza vivásának felséges órája a nemzeti vasakarát szárnyán közeleg felénk. Az ébredő nemzet akaratának szava az ország minden részéből tartott száz- és száz községből, városból hangzik felénk. Most legutóbb Györmégye tiltakozott a véradóemelés ellen, a debreczeni átirat kapcsán. Az egész Szatmármegye tűzben van. Szatmár szabadkirályi város nagy küldöttséget küld a képviselőházhoz; — sőt a szatmári hazafiak a kormány osztrák politikájához szító képviselőjük iránt bizalmatlanságot is fejeztek ki. Kövesék a többi kerületek is a példát. Debreczen város hazafias nagy ere nyeiről régi dicső hírű pogársága is mozgolódik, mint a lapok hasábjairól ösmeretes; de reméljük, hogy a nemes hajduk, kunok és e nagy magyar vidék szinmagyarsága sem fogja bünös, becstelenítő közönnyel átaludni a nemzeti ébredés és a régvárt nemzeti cselekvés ezen szentelt, jövőnkét biztosító óráit! Cselekedjete hát, szóljatok hát; mert pellengéért érdemel az, ki maga, s nemzete javát megvetve, a nemzet most vívott küzdelmeitől távol marad.

Királyi döntés a püspök-ladányi uradalom ügyében.

Mint a M-g ből olvassuk, Darányi miniszternek egy dicséretes, sok ezer kisgazda boldogulását megsemmisítő terve husult meg. A földmívelésügyi miniszter ezen nemzeti szempontból kellőképpen nem értékelhető tervének meghiusulása a hajdúvármegyei, püspökladányi és vidéki kisgazdákat sújtja, a kiknek a javára 30.000 hold uradalmi földet akart kisebb tagokra osztatni a miniszter. A püspökladányi vallás- és tanulmányügyi alap tulajdonát képező uradalom ez, melyen most a nagy bérlők zsirosodnak a nép verejtékével öntözött rögökről és melyre vonatkozólag ezeket írja a Magyarország:

A vallás- és tanulmányügyi alap püspökladányi uradalma, amelyet József nádor adott az alapnak cserébe a valamikor a pálosok kezén volt alesuthi birtokért, 30 ezer hold elsőrendű termőföld. Legutóbb a földmívelési kormány érintkezésbe lépett a kultuszminiszteriummal, nem kaphatná-e meg a birtokot örök áron. Darányi Ignácz földmívelési miniszter parcellázatni akarta az uradalmat kisgazdák részére, hogy a környéken a mezőgazdasági munkások

között mutatkozó erős földvásárlási igényeket kielégítse. — A birtok eladásában azonban a legfőbb kegyurnak ő felségének is bele kell egyeznie, enélkül az alapítvány nem értékesíthető s ő feisége — mint értesülünk — az illetékes tényezők meghallgatása alapján az uradalom eladását nem engedélyezte . . .

Sajnálatos elhatározás. A tanácsos urak ismét egy tévesztett tanácsot adtak a mi szeretett királyunknak.

Jan — Marian . . .

Az egész világ érdeklődik az iránt a tiszta szívből fakadt szerelmi frigy iránt, melynek szereplői a világhírű Jan Kubelik hegedűművész és a csodaszép, bájos debreczeni urhölgy: Széll Marianne; természetesen ez az eljegyzési hír Debreczenben, hol a bájos menyasszony gyermekevei óta tartózkodik, kétszeres érdeklődést keltett. A boldog menyasszony hétfőn este érkezett haza Debreczenbe és tegnap már az üdvözlők seregétől keresték fel. A világlapok szerkesztősegei rendkívüli érdeklődést tanúsítanak a menyasszony személye iránt. Sőt tegnap Budapestről telefonon fordultak szerkesztőségünkhöz, hogy küldjük el a szép menyasszony arcképét és méltató sorokat az egyik londoni és bécsi előkelő képes lap részére, melyek a nagyvilág előtt akarják bemutatni, hogy milyen az a bájos magyar hölgy, a ki a világ első hegedűművészt meghódította.

A lelenczház és a helyi vasut.

A helyi vasut r. társaság értesítése tegnap érkezett meg a városhoz, melyben tudatják, hogy a Mester utca végén a lelenczház céljaira kiszemelt 6 holdnyi területet készségesen átengedik. A városi tanács most már értesíti a minisztert, hogy a lelenczház építésének mi sem áll útjában és a miniszter óhaja szerint az építkezést még e hóban megkezdhetik.

Levél a szerkesztőhöz.

Béky Ferencz fővárosi írótól, kinek a Debreczenben is közöljük Tomparól írott tárczáit, a V. H. O. Sz. ösztöndíjának odaítélése alkalmából következő levelet vette szerkesztőnk:

Kedves Barátom!

Lelkes örömmel értesültem arról, hogy a V. H. O. Sz. ezidei tanulmányi ösztöndíjával téged tüntetett ki. Fogadd baráti üdvözlömet!

Még mindig élénk emlékezetemben van az a langoló lelkesedés, amelylyel legutóbbi debreczeni találkozásunk alkalmával az általad tervbe vett nagy munkáról beszéltél. Erősen hiszem, hogy ez a lelkesedés most még fokozottabb erővel fog munkálkodni te benned, hogy egyik vezére légy azoknak, akik velem együtt testvérként akarják tisztelni a derék székely népben a magyart!

Szeretettel üdvözöl

Öszintén szerető híved
Béky Ferencz.

Gazdasági bizottsági ülés.

Debreczen város gazdasági bizottsága Király Gyula tanácsnok elnöklésével vasárnap délelőtt 10 órákor ülést tart.

Új népkönyvtárak Hajdumegyében.

A muzeumok, könyvtárak országos tanácsa tegnap tartott ülésében elhatározta, hogy Hajdu Dorogon és Balmazújvároson még ebben az évben 2000 korona értékű teljesen felszerelt s könyvszekerénnyel is ellátott népkönyv-

tárat helyez el. A könyvtárt a nép ingyen használhatja.

Közigazgatási Bizottsági ülés.

Debreczen város közigazgatási bizottsága holnap délután 3 órákor közigazgatási bizottsági ülést tart. Ez a hír annyiban bír jelentőséggel, mert a bizottságban a főispánnak kell elnökölni, így tehát nagy a valószínűség, hogy — az adott körülmények dacára is — hazajön Ö méltósága.

A finnestély sikere

biztosnak látszik. A finnestély egyik főrendezőjétől, Oláh Károly tanácsnoktól örömmel értesülünk, hogy a páholyokra az előjegyzések fényes eredmény és érdeklődés mellett folynak. Helyes lesz tehát, hogyha az est iránt érdeklődők, míg le nem késnek, sietnek előjegyezni az Oláh Károly tanácsnok hivatalos helyiségeiben és pedig a hivatalos órák alatt.

A debreczeni dalárda

ma esti történelmi hangversenyi eránt nagy az érdeklődés. És bizonyosra vesszük, hogy ma este a Bika dísztermében a kurucz nótákat zsufolt közönség előtt fogják előadni.

Bethlen ünnepély.

A kálvinista felekezethez tartozó olvasóinkat érdekelni fogja, hogy a kolozsvári ev. református diákság Bethlen ünnepély rendezésével áldoz a nagy protestáns tejedelem emlékének. A Bethlen ünnepélyt f. hó 8-án tartják meg igen fényes műsorral.

Az akadémiai igazgatótanács és az ifjuság.

Lapunk zártakor értesülünk egy szomorú esetről. Méltattuk, hogy a kollegium hazafias ifjusága ma délután 5 órákor tiltakozó ülést akart tartani a katonai javaslatok ellen. Helyeseltük és helyeseltük ezt a mozgalmat, mert hisz e Bécsben fabrikált komisz javaslatokkal ifjainknak újabb tizezeit akarják a sárgafekete katonai szörnyeteg torakába dobni. Az ifjuság tehát, midőn a czudar javaslatok ellen tiltakozik, önvédelmet gyakorol, mintahogy önvédelem a nemzet tiltakozása és visszautasítása is a veradó néven hirhedt bécsi mérnylet ellen. Tehát megnyugvással vettük tudomásul, midőn dr. Kérészy Zoltán ezidei akadémiai igazgató saját hatáskörében engedélyezte az ifjak tiltakozó gyűlését; de most annál kinosabban érint minket azon bécsiszagú hír, hogy az akadémia igazgató tanácsa még ma délben tartott üléséből kifolyólag betiltotta az ifjúsági ülést. Az indokokat még nem ösmerjük, de hogy szabad véleményt formálhasson az eljárás felől a debreczeni polgárság, sőt a magyar nemzet, nyilatkozatra szólítjuk őket. Annál inkább nyilatkozhatnak, mert értesülünk szerint Kasán is, mely kir. jogakadémia, megtarthatták az ifjak a tiltakozó gyűlést; tehát annál felháborítóbb, megdöbbenőbb volna, ha a mierős várunkba, a kollegiumba férközött volna már a bécsi szolgalelkűség mételye és hogy hol azelőtt a Rákóczi sasszelleme fészkelte, ha ott most császármadarak táboroznának,

suttyomban vadászgatva az ifju nemzedék lelkére és becsületes magyar meggyőződésére?

Távirat.

A miniszterium lemondása a királynál.

— A „Debreczen“ távirati tudósítása. —

Budapest, 1903. márcz. 4.

Budapesti, kormánypolitikailag jól értesült körökből feltűnést keltő értesülést táviratoz tudósítunk. E hír szerint ugyanis a Széll kormány belátván helyzetének a veradóemelések erőszakolásával az egész nemzettel szembe állított tarthatatlanságát, e hitelét eljártott miniszterium lemondását a király elé helyezte. Nem tudhatjuk mi lesz a királyi döntés; de azt tudjuk és állítjuk, hogy ha még oly alacsony érzésű miniszteriumot állítanak is össze, ezen a magyarságot rontó javaslatokat alkotmányos uton nem lesznek képesek trójai falóként a megrontásunkra és meggyalázásunkra törvénybe csempészni. A végiggyötört, szipolyozott, gyalázott nemzet akarata és követelése milliók ajkáról, pártkülönbség nélkül, világosan, érthetően nyilvánult meg, hogy követeljük a magyar hadsereget és hogy bukik minden kormány, a mely ezt az osztrák kényére szolgáló javaslatokat erőszakolja és vissza nem szivja. Szomorú, hogy ezt nem akarják megérteni odafönt és a jogtörő erőszak ellen erőszakra kényszerítenek minket is. Mi nemzeti jogainkat követeljük. Mi nemzeti létünket, függetlenségünket akarjuk biztosítani az osztrák rablópolitika ellen és a kergült osztrák agyvelők hívságos és üres nagyhatalmi ábrándjainak nem adjuk fel jövőnket, ha még ugyabban duzzog is a bécsi magas hatalom, melytől más elbánást érdemelne ez a nemzet, mely fentartja a trónt; mert hisz talán nem a trón tart fenn minket?

Vadák az osztályosrsjáték ellen.

Az osztályosrsjáték vállalat ellen súlyos vádak hoz föl legutóbbi számaiban a Pénzügyi Közlöny című szaklap. A vádak meglehetősen különös színben tüntetik föl a részvénytársaságot, amely az állam ellenőrzése alatt működik és amely a közönség pénzével gazdálkodik és épen ezen körülményeknél fogva feltétlenül szükség van annak tisztázására, mennyiben igazak e a vádak. Az említett ujság elsőben is az osztályosrsjáték részvénytársaság mult évi mérlegével foglalkozik s arra a következőket mondja: „A teher oldalon feltüntetett 3.600.000 korona alaptőkével szemben ugyanis fel van tüntetve a nyereség számlán 1902. évi nyereség gyanánt 673,115 korona. Hát bizony ez nagyon is tisztességes polgári haszon volna bármelyik — nagyszabási iparvállalatunknak, mely ezer és ezer munkásaládnak — juttatna becsületes munkát és tisztességes megélhetést, de ennek a lútrivállalatnak még ez a nyereség kimutatása is csak szemfényvesztés,

mert a tényleges, de más tételekbe elburkolt nyeresége még ennél 100% al is jóval több. Ott van mindjárt a nyereség- és veszteségszámla teher oldalán 180,000 korona a részvényesek részére, mint az alaptőke, tehát a részvényeik után járó 5%-nyi részese-dés. Hát ez már nem a nyereségből van? Vagy miből adtak az alapítóknak 279,207 koronát s miből dotálták a rendes tartalék-alapot 150,000 koronával s a külön tartalék-alapot 167,524 koronával, ha nem abból a — nem egészen mocsoktalan — de legalább könyvelési műnyelven szólva: tiszta nyereségből, amit ez a lutri vállalat kizsebelt az emberi gyarlóságnak ama bünös hajlama élesztése és ébrentartásából, mely a gyenge lelkeket a tisztességes munka nélküli meg-gazdagodás ürületébe, az erkölcsi és anyagi romlásba s végül a börtönökbe és fegyhá-zakba zavarja. Súlyosabb vád, erősebb mérvben kompromittáló a következő cikkeknek ez a része: „Az osztálysorsjáték fő-elárusítóinak szigorúan meg van tiltva, hogy a különben általuk megvásárolt, tehát föltétlenül magántulajdonukat képező sors-jegyeket névértékükön alul is forgalomba hozzassák, — nehogy így a közön-ség jusson előnyökhöz; míg ellenben maga az igazgatóság közvetlen a huzások előtt, vagy azok közben is valóságos zsihasári alku szerint vásárol vissza sors-jegyeket, — természetesen mélyen leszállított, helyesebben szólva: leszorított áron — s ily módon az osztálysorsjáték igazga-tósága — játszik önmagával. Ebben a kör-ülményben aztán megtalálhatjuk annak ma-gyarázatát, hogy miért nem kerülnek nyilvánosságra oly sokszor a legnagyobb nyere-mények szerencsés tulajdonosai, — mikor minden főelárusító a leghatásosabb reklám-nak ismeri és használja fel az ilyen nagy nyere-mények világgá kürtölését.” „Ha tehát az ilyen homályban maradt főnyere-mények benn rekednek a központi pénztárban, helyesebben szólva, csak az alapítók, igazga-tók s részvényesek (mert ez tulajdonkép mind egy) — egyik zsebéből a másikba vándorol — akkor hol nyernek ezen hor-ribilis összegek tételes elszámolást? Mert erre vonatkozólag nem nyújt felvilágosító tájékozódást az előttünk fekvő merleg!”

Időjárás.

Meteor írja lapjában: A múlt hét lefolyt időjárása a csomópontok hatása alatt hozott ugyan erősebb felhőzetet, sőt kevés esőt, valamint kevés fagyot is, de nagyobb mértékben nem fejlődhetek ki ezen változatok. Jelenleg két csoport folt van a Napon; az egyik, amely február 25-én keletkezett s 7-8 különálló foltból állott, ma már tömörül, de az egyes foltok mégis határolva vannak és két csoportot alkotnak. E folt-csoport a Nap keleti széléhez közel, az egyenlítőtől 21-22 foknyira, attól észak-keleti irányban keletkezett. Haladásuk dél nyugoti, most a Nap közép részét már elhagyták s 6-7 nap múlva átfordulnak, ha csak addig tönkre nem mennek. E foltok-napkitöréstől származtak, úgy 200,000 kilométernyire a Nap keleti szélétől. A másik tömörcsoport, mely oly nagy, hogy földünk egy párszor elférne benne, február 23-án fordult át mifelénk és pedig a Nap északnyugati részén és 90 foknyi szög alatt halad az előbbi folt-csoport irányára, ami felette különös jelenség a Napon s igen érdekes mozgásának megfigyelése, mert keresztelje az eddigi irányokat. Jelenleg északnyugat felé halad, de valószínű, hogy egy körivet írva le, délkeleti irányba fordul; ha ez így történik, nem lehetetlen, hogy a 25-ikével találkozzanak, amely találkozásból nagy hullámmozgás keletkezik a Napon s

mi, azaz légkörünk e hatást meg fogja érezni, amely abban valaminemű hatalmas változást hoz majd elő. Mily nagy szükség lesz pedig erre, mert mint már megírtam, márczius és április 20-24-iki körüli része, valamint május hó 18-iki csomópontja erősen hideg jellegű. A jövő hét a bolygóktól eredőleg is meleg jellegű időjárást hoz, változatossá azt közepén vagy végével csak a foltok alakulásai tehetik, de ezek is meleg jellegűek. A márczius elseji csomópont szintén enyhe jellegű, mely legfeljebb szelesebbé teheti az időt. Hűvös eső csupán akkor jöhet elő, ha a foltok találkoznak, de ez csak a hét végével történik majd meg, vagy legalább már középrészen tul. Márczius hó csomópontjai 1., 6., 10., 13., 15., 18., 21., 22., 24., 26., 29., 31-re esnek, ahol a 13., 18., 24., 29-iki erős hatásúak és hidegebb jellegűek, különösen a 24-iki. A 29-iki egy gyűrűs napfogyatkozás napja, amely azonban nem látható, de a Napon azért érdekes jelenségeknek lehetünk tanui.

Mindenki tudja,

hogy a Mauthner-féle impregnált takarmány-répmag a legnagyobb termést adja, hogy konyhakerti magvaiból a legjobb főzelék és zöldség terem és hogy virágmagvaiból fakad a legszebb virág. Szóval a Mauthner-féle magvak a legjobbak, készletei a legnagyobbak és árai igen olcsók.

Urak figyelmébe!

A jobbízű közönségnek bő alkalma nyílik férfi ruha szükségletét válogatott finomságu, jóízű párosult kiállításban mérsekelt árban Fényes Mór férfi szabó üzletében megveház épület megrendelhetni, mivel a tavaszi idényre a legfinomabb angol ujdonságok már megérkeztek.

SZINHÁZ.

Műsor:

Kedden „B” bérletben: Bacsányi.
Szerdán: „C” bérletben Koldusdiák.
Operett.
Csütörtökön: „A” bérletben Bob herczeg.
Pénteken: „B” bérletben Bob herczeg.
Szombaton: „C” bérletben Bob herczeg.
Vasarnap délután: a Bányamester.
operett.
Este: Machbet, tragédia.

Hegyi Aranka fellépte.

A népszínház jeles művésznője, Hegyi Aranka e héten fellép a debreczeni színpadon. Egy előadásban gyönyörködhetik a közönség. Vasárnap este játszik a Lili operettben. Az előadásra jegyek már most válthatók.

Innét-onnét.

— Márczius 4. —

(Berkó bátyánk újabb hőstette.)

Berkó bátyánkat, a tűzoltó testület egyik legbuzgóbb, legönzettelenebb, kitartó és lelkes segédtszjtjét, úgy hiszem, sokan ösmerik Debreczenben. Régi harcossá már a kedves czimbora, a ki, mióta a szakála lisztesedik, borotválkozik is . . . Hajh, hajh! Azok a sok színpadi kulisszák mögötti inspekciók egyképpen ösztítik, kopaszítják az embert;

de Berkó bátyánk még az öszülésnél tart. Azomban öszülhetnek a fűrtök, a Berkó bácsi buzavirágkék zubbonya alatt ifju pezsgésű szív dobog. Jó kedélyéről, tréfás eseteiről bizony nem egy rege szálldogál a tűzoltó kaszárnyában, de a kaszárnya falán kívül is.

Legujabban két mentési esetéről beszélnek. Nemrég egy tűznél a végpusztítással fenyegető tűzveszedelemből, a sziporkáknak a bajuszát is kitéve, iczi-piczi sárga kis kanári madarat mentett ki Berkó bátya, midőn a riadt kis madarat kalitkástól együtt majdnem a tűzben felejtették . . . A másik eset meg egész friss keletű.

Eppen a szomszéd vendéglőben vacsoráztatott Berkó segédtszjt az öreg Foltényi Vilmos bátyánkkal, emlékezőn rég feledett, de csiklandós kulisszák mögötti históriákról, midőn egyszerre csak a Berkó fülébe zugott a tűzoltó kürtös recsegős riadója.

Csapat-papot felejtett Berkó és néhány ugrással az utcán termelt, kérdezőn:

— Hol a tűz?

Nem kellett messze szaladni. A tűzvész a sarki Rosenthal fele kereskedés vasfüggönyei mögött dühöngött, de nem sokáig. Mert megfékezék a katonás Publíg Ernő derek tűzoltói, kik között küzdött a tűzveszedelem tovaterjedése ellen Berkó bácsi is. Midőn a nagy füstben, a nagy lucok közepette keserves nyírvakolást hallott Berkó segédtszjt. A sarokba rohant. A szerző ládák közül holtra ijedt cziczuskát húzott ki és azután tarkón ragadva az asszony hűségre emlékeztető tulajdonságu czirnos állatot: diadalmasan vitte ki a szabadba a megmentett cziczuskát Berkó, a kire már ezután jólélekkel nem lehet mondani „karmoljon meg a czieza!”, mert hisz Berkó bátyánk ezen cselekedetével örök hálára kötelezte az összes czieza nemzetiséget; sőt talán még a szobacziezak szivecskéjére is puhítólag fog hatni ez a macska történet.

(Hortobágyi nászinduló.)

Ezt az eredeti nótát meg derek Aladár barátomtól hallottuk, kinek különféle Szabolcs vármegyei esetei, parabajai, a Geisztfele uradalomban történt lovaglászai két csődörtől üldözöttvén, valamint a Windischgraetz herczeg birtokába tartozó régi Rákóczi kastélyban, a borsai kastélyban egyedül való regényes lakozása, másik érdekes cikkirői anyagot képeznek . . . Midőn a Bodrog tornyosodó jege a kastélyablakon toltá be a kis csolnakot . . . De most a nóta a főbb.

A nótát a hortobágyi pásztorlakadalomban tanulta Aladárunk és legjobb értesülése szerint ezt a hortobágyi dalt mátai biztos Farkas Bertó bátyánk szerzette, kinek a pegázusa igen dus legelön legelészhet a délibábos pusztán.

A hortobágyi nászindulót is ez a mátai pegázus hullajtotta el . . . Bertó bátyánknak csak szeredásba kellett szedni és e dal Aladár barátunk előadása szerint (Ad notam: „Ennek a kislánynak hosszu a kötője.”) Így hangzik:

Ha hozzátok járok,
Olyan rést csinálók;
Nincsen annyi nádatok,
Mivel beföldjátok . . .

Adjuk el apádat,
Rajtavegyünk nádat;
Kinél megégyessük
Azt a vén anyádat . . .

A gyöngébb városifejú emberek és lányok világosításaképpen megjegyzendő, hogy „rés” alatt a karámon, nádfalon tört szakadást kell érteni . . .

És az anglus straumpfbándlirend jel-

ligéjét a helyi viszonyokra alkalmazva: hunczút az, ki, a Farkas Berti hortobágyi nászindulóját hallván, csintalanságra gondol.

(Az öreg dalárda kurucz nótázása.)

Az öreg dalárda ma esti történeti hangversenyéről is mondható, nincsen a műsorában német gajdolás. A kurucz nóták, melyeket előadnak, legjobb esetben is csak csúfolkodnak azzal az osztrákba oltott tubákos némettel.

Alulírott is elmegy ezen kuruczhangversenyre, melyben országsszerte be kellene mutatkozni a debreczeni öreg dalárdának.

Alulírottak ezt az estét felejthetetlené teszi már az a vászonra festett hangulatos, ügyes, művészi eszméjű és jellegű, „külön kiadású” meghívója is, melyet az egylet ezermester titkárától Csúrka Pistától vett kezéhez.

Pista, Pista azt már tudtam felőled, hogy hivatalból is nótaművész vagy, berzenkedő írói mivoltodat meg levélből ösmertem meg; de, azt már nem képzeltem, hogy a festészetben is úgy otthon vagy... Most már értelek, mintahogy te is megértettél engem.

Kedves emlékként rakatom aranyosramába ezt az igazán művészi hangulatos kis olajfestményt, melyet te „tisztelet jegy” czimen juttattál hozzám. Ez a kedves munka valóban tiszteletjegy! Köszönöm. Megőrzöm. A kurucz estélyen ott leszek.

Szervusztok! Tisztelem az Engesszer Józsi . . .

nemes Portörő Kelemen.

IRODALOM.

A költőkeresztlánya.

Endrődy Sándor a kurucz nóták felevenítője, a kiváló magyar költő egyik legkedvesebb barátja a mi Szaboleska Mihályunknak, a debreczeni kollegiumból elszármazott nagy magyar költőnek; de nemcsak kedves barát ez a két kiváló magyar költő, hanem koma is . . . A Szaboleska Mihály és bájos feleségének ezukor babikájának, ama bizonyos fehér virág Szaboleska Mártuskának keresztapja Endrődy, a ki most gyönyörű verset írt kedves iczi-piczi keresztlánycájáról. E költeményt a „Magyar Lányok” nyomán itt közöljük:

Keresztleányomnak.

(Szaboleska Mártának)

Bokrétát kötöttem
Sok tarka virágból,
Hanyatló életem
Eltűnt tavaszából.
Adassék a könyvem
Egy kicsi leányomnak,
Tavaszi napfényben
Nyiló rózsaszáznak.

Néked, édes bimbóm,
Kis keresztleányom,
Kis keresztleányom,
Kit az a jó Isten
Ezerszer megáldjon!
Évboltja fölötted
Derül vagy sötétül —
Ne maradj te soha
Virág meg dal nélkül.

Endrődy Sándor.

Kalmár Antal dr. új művei.

A Szeged és Vidékéből olvassuk: A magyar közjogi irodalom ujonnan feltűnt ki-tünősége, aki egy csapásra elhomályosította a műfegyben tündöklő közjogi írókat — új munkákkal fogja gazdagítani ama fegyver-

tárat, amelyből a magyar függetlenség alkotmányjogi érveit merithetjük. Kalmár Antal dr., aki „Beksics Gusztáv történet- és közjogirása” cz. hatalmas művével országsszerte ösmertté és tiszteltté tette nevét, — Negyvennyolc zaskis tükör cím alatt újabb közjogi művet fejezett be, a mely a magyar alkotmány valódi lényegét s a magyar közjog igazi tartalmát a divatos és aulikus hazugságok sarától megtisztítva, népszerű modorban tárgyalja. E mű czélja: a nemzet nagy egészének bevezetése a magyar közjog fényes, független levegőtől áthatott palotájába; s ezzel kapcsolatban ki-irtása minden ferditésnek, minden álokoskodásnak, származzék bár Bécsből, vagy a kormány fizetett publicistáitól. A másik munka felelet lesz Beksics azon újabb ki-rohanásaira, amelyeket Kalmárral való vitakozás során a nemzet függetlenségi jogának integritása ellen követett el. — Itt említjük meg, hogy Kalmár elkobozott könyve ügyében legközelebb interpelláció fog elhangzani az országgyűlésen. A könyvet még októberben elkobozták, de az ügy tárgyalásra való kitűzéséről még szó sincs. Ezt a késedelmet fogják szóvá tenni az országgyűlésen a függetlenségi párti padokról.

„Kossuth százada”.

Egy vármegyei versírónak nyomtatás alatt levő kötetéről emlékezünk meg. Glósz Gyula balmazújvárosi segédjegyző ez az ifjú poéta, ki verskötet kiadására vállalkozik. A fiatal poétának már lapunkban is jelent meg néhány sikerült, hazafias költeménye, mi tehát szívesen közöljük az előfizetési felhívását, mely így hangzik:

Előfizetési felhívás!

„Kossuth százada” és más költemények cím alatt részben már itt-ott megjelent, de részben még ismeretlen, főleg hazafias költeményeim javát egy kötetben kiadni szándékozom. A finom papirosu, csinos kötet előfizetési ára 2 korona, diszkötésben 3 korona. Bolti ára 3 korona, diszkötésben 4 korona. A kötet legkésőbb a f. év május havában jelenik meg és forszétküldetni. Gyűjtők 4 példány után az ötödiket mint tiszteletpéldányt kapják. Hazafias tisztelettel Glósz Gyula.

Az előfizetési pénzek legzélszerűbben a gyűjtőnek az iv aláírásakor adandó át, vagy legkésőbb a f. év április hó 15 ig címre Balmazújváros község-háza küldendő. Megjegyezzük még hogy a kötetet Debreczen város nyomdájában nyomják.

CSARNOK.

Ruth eljegyzése.

(Írta: May György.) 9.)

Fordította: **Biró Irén.**

Ruth elpirult és hallgatott.

Ugyanazt a tájat rajzolta, a miről már egyszer készített vázlatot, őt és Melaniet használva staffageul. De milyen más volt most ez a táj! A rét csöndes tóvá lett, mely élesen tükrözte vissza a parton álló fákat. Két hatyu mozdulatlanul pihent a vízben, mintha oda lettek volna fagyva, és a csónakot egyetlen hullámvérés sem vitte a part felé. A víz ahoz a tóhoz volt hasonló, melyet játékskatulyákon láthatunk, hol egy darab tükörre két porcellán-hattyu van ragasztva. Távolság látszott a barlang. Rózsák voltak a kövek közt felfutva, a barlang fölött is. A rózsák között egy fiatal leány

pihent; aludt, és a bejáratnál álló lovag elragadtatva nézte. Az almafán egy pár galamb ült, fejüket szárnyuk alá dugva: egy tölgyfához támaszkodva egy apród allott lecsukott szemekkel. A lábainál heverő agár is aludni látszott, — mert vékony feje előrenyújtott első lábaira volt fektetve. A hatterben látszó kastély tornyain lefele csüngő zászlók voltak; nyomasztó hangulat borult az egészre. A gondolat s az elhelyezés eredeti volt, de a kivitel messze mögötte maradt az eszmének. Olyan volt, mintha egy lángész gondolatait egy gyermekéz írta volna le.

Traun közelebb lépett és üdvözölte Barton kisasszonyt. Ez nagyon meglepettnek látszott, s miután pár szót váltottak, azt kérdezte, hogy nem adhatna-e neki egy tanácsot?

— Tanácsesal szolgálhatok, de hogy jó lesz-e, arról nem kezeskedem.

— Remélem hogy jóakaratu lesz, volt a felelet

Ez egyszerű szavak szelid hangulatba hozták Rudolfot. Kiváncsi volt rá, hogy miről van szó.

Ruth a rajzra mutatott, s kérdezte, hogy eltalálja-e, mit ábrázol?

— Valószínűleg „Csipkerózsá” t.

Ugy van! De itt a hagyományos orsó helyett a vadrózsa tövisse volt végzetes. A barlangban alussza százéves álmát. És még más változtatást is tettem: Csipkerózska megmentője nem a csillagok fényénél, hanem fényes nappal jelent meg.

— Miért? kérde Traun.

— Mert a napfény az élet és a mozdulatlanág közötti különbséget még élesebben föltűnteti mint a hold.

Mit szól hozzá?

— Hadd menjen le a nap, s rajzoljon helyette holdfeljöttét.

— Tréfál?

((Folyt. köv.))

Szerkesztői üzenetek.

A. E. A bokrétába kötött kedves versek közlése a jövő hétre marad, mivel a „finnekről” írt nagybecsű közlemény folytatásai e héten betöltik a tárczarovatot.

Kovácsi Kálmán Kanada. A lapot megindítottuk. Az első küldeményt azóta már bizonyosan megkapta. Elfoglaltságát és késedelmét méltányoljuk. Azonban a kilátásba helyezett vallás-erkölcsi s társadalmi s nemzeties jellegű cikksorozatát (egy-egy esőppet az „amerikai levegő”-ből) várán-várjuk. Közelebb levelet küldünk.

Sz. M. A Heine fordítások elég ügyesek, de a közölhetőség mértékét még sem ütjük meg. Az ily fordítások csak mesterkéz által átültetve érnek valamit; egyébként is lapunk czéljával, irányával inkább egyezik eredeti, hazafias magyar költemények közlése.

F. Varga Lajos lelkes Bnagrábé. Köszönöm a költeményeket. És a nagytiszteletű urat örömmel üdvözölöm a Debreczen-t támogató lelkes költőgárda sorában. A nemzeti elernyedés ezen kétségbeesítő koros korszakában a költői lelkek feladata az álmos nemzetet riadó szózatokkal ébresztgetni.

Lakatos Károly Budapest. Büszke vagyok rá, hogy te a nagy magyar érzésű, nemzeti szent tüztől lángoló, a nagy gondolatok, nagy érzések igaz gyöngyétől ragyogó költészetteddel a mi lapunk gyökere magyar olvasóit buzdítod és gyönyörködteted. Itt megértünk, becsülünk téged, ki, ritka értékű és sokoldalú természettudományi munkálkodásaid közepette is, szakítsz időt a magyar nemzeti költészet árva berkéből harmatos virágbokréttákkal kedveskedni . . . Az ujabban küldött, alkalomszerű költeményedet lehetőleg hamar közlendem és a másik ügyben levelet írok.

Gyomorbajosoknak igen fontos.

Étvágytalanság, gyomorbaj, rosszullet, rossz emésztés miatti fejfájás, gyomorgyengeség, emésztési zavarok stb.

azonnal megszűnik a

Brady-féle Mariaczei gyomorceppek

használatától.

Minden gyógyszerárban kapható.

Sok ezer köszönő és elismerő levél.

Egy üveg, használati utasítással együtt 80 fillér nagy üveg 1 k. 4 fl.

Főraktár Debreczenben dr. Rotschnek Emil, az Arany egyszaruhoz címzett gyógyszerárban és Toth Béla gyógyszerárban.

Hamis utáztatoktól óvakodjunk, a valódi Mariaczei gyomorceppek üvegjén a védjegyek és az

aláírásnak *Brady* rajta kell lenni.

Figyelni kell arra, hogy a régi hírneves Brady-féle gyomorceppek üvegként 80 fillér nagyobb üveg 1.40 fillérbe kerül, míg a nem valódi, hamisított értéktelebb utáztatok olcsóbban, rándesen 70 fillért ajánlatnak.

Boros Testvérek

uridivat áruházában

Divatos Ruhakelmék, Selymek, **Divatos**
Jó Sefírek, Batisztok, Vász- **Jó**
Olcsó nyok, Agyterítő, Pipere **Olcsó**
cikkek.

T. iparos urak

figyelmébe!

Kovács kőszület, pozsonyi kőszület, (Kox) és faszenet legjutányosabban hához szállít Neumann és Weisz hatvan u. 5. telefon 205.

Sestakert I. járásban

egy nyilas szőlő csinos nyaralóval előnyös feltételek mellett eladó. Értekezhetni a kiadóhivatalban.

Eladó

Egy jókarban levő Bösendorfer zongora 60 frtért, több függő lámpa és egy tükrös fogas és esőernyő tartó, értekezhetni Miklós-utca 11.

Szőlővessző és torma eladás.

Kitünő minőségű

gyökeres szőlővesszőt, tormát, torma dugványt

ajánl

a gr. Dégenfeld József és Dr. Balkányi Miklós urak „Erzsébet” szőlőtelepének kezeléségre.

Iroda: Debreczenben Kossuth-u. 32. sz.

Földbirtok.

A debreczeni Ondódon (Kádár dűlőben) **10 kat. hold kitünő**

szántóföld

lakház és istállóval sürgősen eladó s azonnal átvehető.

Bővebb felvilágosítást a kiadóhivatal ad.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostávtól szemben.

A LEGUJABB

tavaszi

kosztüm és ruhaszöveiteink

meglepő szép választékban

megérkeztek.

Mintagyűjteményünk

1. évi márczius 2-től kezdve

a n. é. közönség rendelkezésére áll.

Bosznay J. és Társa

divatáruhaza

DEBRECZEN, Kossuth-utca 5.

CATTI GYÖRGY

ut. es. és kir. udvari szállító Fiume.

Tengermelléki vasteje

a legjobb és leghatásosabb szer a

sápadtság (Anaemia)

ellen. Könnyen emészthető, szag és íztelen vasoldat. A fogzománcznak nem ártalmas és az étvágyat emelő szer. A sápadtság könnyebb eseteinél 6, nagyobb fokú anaemianál 12 palaczk szükséges a sikerhez.

Postaládácska 6 palaczkkal 6 korona. Utánvét mellett.

Kiadó lakosztályok.

Az ev. ref. egyház tulajdonát képező Kossuth-utca 31. számú házban az udvarban két szoba, konyha, kamara, pincze, padlás és fatartó.

Ugyanott egy szép tágas szoba külön bejárattal, fatartóval, ha szükséges egy külön bejárattal konyha is kapható.

Továbbá a Hatvan-utca 43. sorszámu ház, egész udvarral május elsejétől kiadó, a bérlet felől értekezhetni a délelőtti órák alatt az egyház irodájában.

Debreczen, 1903. február 25.

Otrokosi Végh János,

ref. egyház gondnoka.

FELHIVÁS.

Mielőtt kenyér szükségletét beszerezné, ne mulassza el senki az

Orosházi házikenyér sütődét

felkeresni, ahol

ujabb 2 fajta kenyér

készítetik s a következő árak szerint árusítatik:

Orosházi I-ső rendű fehér kilója 24 fillér

Orosházi I-ső rendű barna „ 22 „

Orosházi II-od rendű „ 20 „

Orosházi rozskenyér hosszú és

kerek alaku kilója 20 fillér

Orosházi munkás kenyér

igen jó zamatos kilója 18 fillér

Továbbá saját örlésű finom és kenyér

lisztjeinket ajánljuk a n. é. közönség szives figyelmébe.

Kiváló tisztelettel

Orosházi házikenyér sütőde

Gémes Ferencz és Társa.

Elárútatási helyek:

Simonffy utcái bérház. Csapó utca 86/88.

Czegléd utca 9.



Allein echter Balsam
des Schutzengel-Apothekes
A. Thierry in Pregrada
bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Thierry (Adolf) Limited in Pregrada a téglébe van-e égetve.

Gyógyszerész A. Thierry balzsam és Centifolia kenőcs.

Eme két gyógyhatásában utólérhetlen szer soha nem romlik el, sőt mentül régebb, annál jobbnem árt a szernek a fagy, sem meleg s ezáltal télen nyáron szétküldhető. Mindenkor hatással alkalmazása esetén könnyen bevárható az orvosi segély, természetesen nem szabad hatástalan utáztatásokhoz nyulni, melyért csak haszontalanul elpredáljuk a pénzt, hanem mindig tartson minden család készletben e világhírű, olcsó, megbízható, a mellett ártalmatlan szerből. A hol nem bizonyos, hogy az én kitünő szerem ott ajánlatos egyenesen tőlem hozatni. Czim:

Apotheker Thierry (Adolf) Schutzengel-Apotheke in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.
Főraktár: Budapest Görök József, Zágrábban Mittelbach S. és Bécsben Brady C. gyógyszerészeknél.



Miért szenved ön?? Hiszen önnek gyógyulása bizonyos még akkor is, ha sebe bármily régi, sőt a fájdalmas opeátiót is elkerülheti, ha a

valódi

THIERRY A.-féle Centifolia kenőcsöt

használja, mely rendkívül vonzó, a sebek gyógyításában valamint a fájdalmak enyhítésében utólérhetlen. A valódi Centifolia-kenőcs alkalmazható: a szoptatók mellkeménykedésének, a tej elapadásának, az orbáncznak eseteiben, továbbá mindenféle régi sérvek, láb- és csontnyílások, sebek, folyások, dagadt lábak s csontvesedéseknél, vágás, szurás, lövés és ütés által előidézett sebeknél; az idegen testek, pl.: üveg, szálka, homok, tövis, serét stb. eltávolításánál; mindenféle daganat, kinövés, képződmény, karbunkulus és ráknál; v. gre pokolvar, körömméreg, körömgüles, a lábna járás közben történt kisebelése, fagyás és égetés okozta sebek, a betegek és gyermekek fckvés általi kisebesülése, torokdaganat, meggyült vér, fülzúgás stb. eseteiben. 2 tégléy csomagolással postadíjjal együtt 3 ko. 50 fil. Temérdek elismerő levél megtekinthető. Utáztatok vételétől óva intek mindenkit és arra ügyeljünk, hogy „Schutzengel Apotheke des